

Postadres: Postbus 16.200, 3500 CE Utrecht
Bezoekadres: Stadhuisbrug 1, Utrecht
Telefoon: 030-2861391
Internet: www.utrecht.nl/rekenkamer

Aan de Gemeenteraad van Utrecht

Behandeld door:	Johan Snoei	Datum:	23 september 2019
Doorkiesnummer:	286 13 81	Ons kenmerk:	19.23.09.01
E-mail:	j.snoei@utrecht.nl	Onderwerp:	Rekenkamerbrief <i>Plan van Aanpak en Werkbeweging</i>

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 15 juli ontving u de raadsbrief *Plan van Aanpak rekenkameronderzoek Werken aan Perspectief* van het college. Dezelfde dag werd ook de *Actieagenda Werkbeweging* gepresenteerd in het Muntgebouw. Bij de behandeling van het rekenkamerrapport *Werken aan Perspectief* deden wij de toezegging om onze visie op deze documenten met u te delen. Met deze brief geven wij hier invulling aan.

Algemeen

De rekenkamer waardeert het dat het college in het plan van aanpak per aanbeveling uit ons onderzoek ingaat op de stand van zaken en de acties die nog zullen volgen. Het is hiermee helder op welke manier de aanbevelingen worden opgevolgd. Uit het plan van aanpak en de actieagenda werkbeweging blijkt een duidelijke ambitie van het college om op dit dossier de komende jaren stappen te zetten. Het belang daarvan onderschrijven wij.

De beschrijving van de trends en de terugblik op de werkdienstverlening in de afgelopen jaren vinden wij van meerwaarde om de actieagenda in breder en historisch perspectief te kunnen plaatsen. Wij zien in het plan van aanpak dat de raad wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de bijeenkomst rondom de effectiviteit van het beleid voor werk en activering en aan een informatiebijeenkomst over betekenisvolle informatie. Wij zouden u willen aanbevelen deze momenten te benutten om duidelijke afspraken te maken over de analyse van beschikbare informatie en de manier waarop u daarover geïnformeerd wenst te worden.

In het vervolg van deze brief brengen wij graag nog enkele punten onder uw aandacht. Wij gaan daarbij eerst in op enkele inhoudelijke punten, daarna reflecteren wij op de financiën.

Inhoudelijk

In de actieagenda Werkbeweging presenteert het college drie actielijnen, te weten 1) Vaker persoonlijk contact en meer maatwerk voor bijstandsgerechtigden, 2) Meer passend werk en meer banen voor bijstandsgerechtigden, en 3) Vooroordelen en discriminatie op de arbeidsmarkt verminderen. De rekenkamer treft in de actieagenda of het raadsvoorstel geen onderbouwing waarom nu juist deze drie gekozen actielijnen in de actieagenda de komende jaren het verschil gaan maken in de werkdienstverlening aan uitkeringsgerechtigden. Bij actielijn 3 vindt de rekenkamer het nog onduidelijk hoe de voorgestelde aanpak het probleem rondom vooroordelen gaat verminderen.

Op basis van verschillende rekenkameronderzoeken op het gebied van de Participatiewet, en de evaluatie van de Impulslijnen, zouden ook andere actielijnen in de actieagenda Werkbeweging denkbaar zijn. Een deel van de extra middelen zou bijvoorbeeld ook voor het verbeteren van de samenwerking met de buurtteams, of het breder inzetten van succesvolle instrumenten kunnen worden ingezet. Het college geeft in het plan van aanpak bij aanbeveling 4A aan “de ervaringen van de zogenoemde impulslijnen, het verbreden van de inzet van de instrumenten en de samenwerking met de buurtteams binnen de beschikbare middelen voort te zetten.” Ook aan onze aanbeveling van het loskoppelen van instrumenten aan arrangementen geeft het college binnen de beschikbare middelen gehoor. Het wordt de rekenkamer niet duidelijk waarom niet wordt voorgesteld hiervoor extra middelen beschikbaar te stellen.

De rekenkamer heeft met regelmaat het belang van meer inzicht in de doelgroepen benadrukt. Het opstellen van een startbeeld van de werkzoekenden in het Utrechtse bestand en van de arbeidsmarkt in een nulmeting – zoals vermeld op pagina 30 van de actieagenda – vinden wij dan ook nuttig en noodzakelijk. De extra gesprekken met werkzoekenden kunnen goed benut worden om het beeld van het bestand verder aan te scherpen. Meer aandacht voor de persoonlijke situatie en individuele zorgvraag van de uitkeringsgerechtigden biedt daarnaast mogelijkheden om de kennis van veelvoorkomende problematiek te vergroten en in de communicatie rekening te houden met de specifieke behoeften van de doelgroep. Wij vragen ons in dit kader af of het beter in beeld brengen van het bestand geldt voor geheel arrangement 4 en op welke manier de selectie plaatsvindt van uitkeringsgerechtigden die voor de gerichte, extra ondersteuning in aanmerking komen. Dat wordt ons niet duidelijk uit de stukken, ook omdat het college tegelijkertijd aangeeft zich met de Werkbeweging te richten op arrangement 3 en een klein deel van arrangement 4.

Financiën

De rekenkamer merkt op dat de verdeling van de beschikbare extra middelen over de drie actielijnen niet duidelijk is onderbouwd. De middelen zijn nogal ongelijk verdeeld: voor actielijn 1 wordt voorgesteld in totaal €3,375 mln. te bestemmen, voor actielijn 2 €0,75 mln. en voor actielijn 3 €0,125 mln.

Ook wordt het ons niet duidelijk wat er mogelijk is met dit extra geld en wat ervan verwacht mag worden. Bijvoorbeeld hoeveel extra werkmachers worden aangesteld en is dat voldoende om iedere uitkeringsgerechtigde in arrangement 3 een vaste contactpersoon te geven en de komende jaren meerdere keren per jaar te spreken en persoonlijk te (laten) begeleiden? En kunnen werkzoekende uitkeringsgerechtigden met de extra middelen voldoende worden ondersteund door middel van de instrumenten? Een nadere toelichting en duiding bij de budgetverdeling en de budgetaanwending zou de raad helpen om een weloverwogen keuze te kunnen maken over de inzet van de extra middelen.

Tot slot

Samenvattend vindt de rekenkamer dat er meer duidelijkheid is over de ontwikkelingen in de werkdienstverlening en de acties die nog volgen, maar ontbreekt naar onze mening op een aantal aspecten de onderbouwing voor gemaakte keuzes. Wij kijken met belangstelling uit naar de behandeling van het raadsvoorstel Werkbeweging in uw raad, de eerste raadsbrief over de voortgang van de actieagenda medio 2020 en de uitkomsten van het experiment *Weten wat werkt*. Conform onze toezegging zullen wij de uitkomsten van het experiment spiegelen aan de uitkomsten van ons eigen onderzoek en u over de uitkomsten daarvan informeren.

Met vriendelijke groet,

Peter van den Berg
Voorzitter Rekenkamer Utrecht